

ZA NAŠU ZEMLJU

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

broj 20 / Avgust 2014 / mesečnik

jer zemlja zaslužuje najbolje

Victoria Logistic
uvela **ISCC**
standard

Intervju
**Goran
Borčak**

Sa terena

**priprema
kombajna
za žetvu**

reč urednika

Dragi prijatelji,

Želim da Vam se zahvalim na poverenju koje je dovelo do toga da danas listate 20. broj biltena „Za našu zemlju“ za koji se, uz zajedničku saradnju, interesovanja i realizaciju aktuelnih tema koje nam sugerišete, danas može reći da ima svoju stalnu čitalačku publiku.

Sigurna sam da je bilo dosta naših saveta koje ste primenili na svojim njivama i time uspešno realizovali neke od segmenata Vaše proizvodnje, kao i da ste počeli da primenjujete put sledljivosti u poljoprivredi, jer to je jedini pravi put uspešnog bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom.

Ponosna sam jer danas neki od Vas počinju sa primenom naše elektronske knjige polja. O značaju uvođenja iste pisali smo u svakom broju, sada će naši poslovni partneri koji su zajedno sa nam odradili uvođenje ISCC sertifikata postati prvi korisnici naše knjige polja, bez koje se u veoma bliskoj budućnosti neće moći zamisliti uspešna poljoprivredna proizvodnja.

I ove, kao i pre dve godine u ovo doba, većina nas je skoro svakoga dana postavljala jedno pitanje: „Kada će kiša konačno da pada? Rečenica se razlikovala u jednoj reči početi/prestati.

Ova godina je počela čudno, nastavila tako, a verovatno je da će se tako i završiti (predviđa se „miholjsko leto“ u novembru!). Na nama je da sebe i naše tehnologije prilagodimo datoj situaciji, a kako bismo bili što spremniji, potrebno je da nam prioritet bude želja da pitamo, saznajemo, slušamo o novim mogućnostima i načinima kako do najuspešnije proizvodnje, uz savete stručnjaka koji nesebično pomažu.

Da će biti teško držati volan pravo na tom putu, hoće, a da će svi oni koji znaju šta je precizna poljoprivreda znati kako da upravljaju tim vozilom, sigurna sam da hoće!

Jer zemlja zaslužuje da najbolji budu uz nju. Samo tako možemo biti za korak ispred i nastaviti ka cilju - da se od poljoprivrede i zemlje lepo živi!

Natalija Kurjak

Autori tekstova i saradnici

Marketing
AGROTIMA Victoria Logistic: Natalija Kurjak
Marina Radić

Stručna služba
AGROTIMA Victoria Logistic: Stevan Dragin
Vladan Starovlah
Duško Marinković
Gojko Stolić

sadržaj

Aktuelno

KONKURS	3
VICTORIA GROUP NA EASTAGRI KONFERENCIJI	3
VICTORIA LOGISTIC UVELA ISCC - VODEĆI EVROPSKI STANDARD	4
AKTUELNO U ZAŠTITI BILJA KOROVI NA STRNIŠTIMA, AMBROZIJA	5
MIŠEVI NA NJIVAMA	6
IZVEŠTAJ SA BERZE	7

Intervju

GORAN BORČAK KOMERCIJALNI DIREKTOR VICTORIA LOGISTIC	9
---	----------

U fokusu

IZ STRUČNOG UGLA: OSVRT NA STANJE USEVA	11
--	-----------

Primer dobre prakse

PKT PANONIJA, PANONIJA	13
-------------------------------	-----------

Sa terena

PRIMENA AZOTA ZA BOLJE RAZLAGANJE ŽETVENIH OSTATAKA	15
ZNAČAJ PRIMENE MINERALNIH ĐUBRIVA	16
PRIPREMA KOMBAJNA ZA ŽETVU SUNCOKRETA I SOJE	17
UTICAJ PRIMENE FERTILOVIH ĐUBRIVA NA KVALITET PŠENICE	19
POJAVA CRVENILA NA KUKURUZU	20
KUKURUZNI PLAMENAC	21
ZAORAVANJE ŽETVENIH OSTATAKA - DA ILI NE (ZA I PROTIV)	22

Info +

VREMENSKA PROGNOZA	23
---------------------------	-----------

Poštovani čitaoci,

S obzirom da je saradnja jedna od osnovnih smernica našeg tima - pozivamo Vas da nam pošaljete svoje komentare, sugestije, pitanja i predloge šta biste još voleli da pročitate u narednom broju.

mradic@victoriagroup.rs

021 4895 470, 021 4886 508

aktuelno

KONKURS ZA NABAVKU NOVE OPREME ZA ZAŠTITU POLJOPRIVREDNIH KULTURA OD VREMENSKIH NEPOGODA I NABAVKA OSTALE OPREME NA TERITORIJI AP VOJVODINE

Konkurs traje do 30.09.2014.

Predmet konkursa je dodela podsticajnih sredstava za:

1. Nabavku protivgradnih mreža sa naslonom na površini od 0,5 ha do 10 ha na teritoriji AP Vojvodine u visini do 60% od ukupne vrednosti opreme bez PDV-a.

Iznos podsticajnih sredstava za

podršku investicija po sprovedenom konkursu ne može biti veći od 800.000,00 dinara po hektaru.

Ukupan iznos sredstava koji se dodeljuje je 220.000.000,00 dinara.

Pravo da konkurišu imaju:

- fizička lica - nosioci registrovanih poljoprivrednih gazdinstava;

- pravna lica - registrovana poljoprivredna gazdinstva. Podnosioci prijave moraju biti sa teritorije Autonomne Pokrajine Vojvodine. **Dodatne informacije možete dobiti putem telefona 021/456-267, a tekst konkursa i obrazac prijave možete preuzeti sa sajta www.psp.vojvodina.gov.rs.**

VICTORIA GROUP NA EASTAGRI KONFERENCIJI

EastAgri 2014, godišnja konferencija u organizaciji Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Organizacije za hranu i poljoprivredu pri Ujedinjenim nacijama (FAO), održana je u Beogradu 18. i 19. juna. Centralna tema konferencije - kako u proizvodnji hrane u Evropi i Centralnoj Aziji postići i kvalitet i kvantitet - okupila je najviše predstavnike srpske vlade, međunarodnih institucija koje se bave razvojem poljoprivrede i agroindustrije, kao i predstavnike agrobiznis kompanija koje posluju u regionu.

Kompaniju Victoria Group predstavljao je **Nikola Vujačić, direktor operacija**, koji je učestvovao u plenarnoj sesiji prvog dana i okruglom stolu drugog

dana. Ovom prilikom on je naglasio da u uslovima globalizacije, ubrzanja i povećanja obima spoljne trgovine, praćenim uključivanjem Srbije u najveće multilateralne trgovinske sisteme sveta, investiranje u konkurentnost predstavlja jedini put napred. Naveo je da to podjednako važi za sve

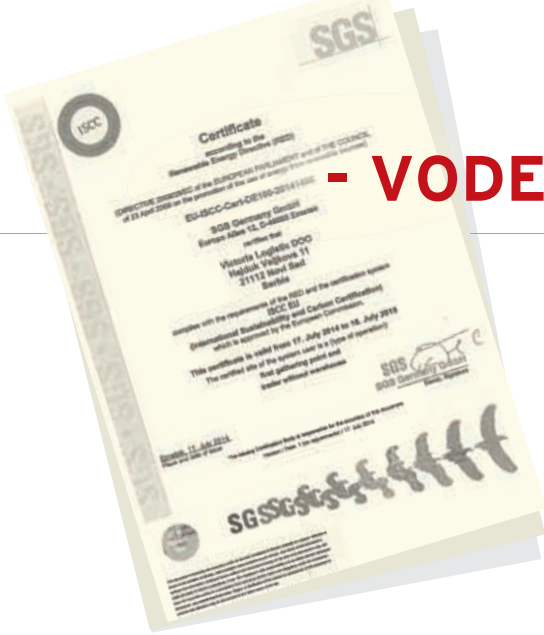
učesnike u lancu agrobiznisa - od individualnog poljoprivrednika do prerađivača, i istakao da kompanija Victoria Group već dve godine za redom ostvaruje oko 10% ukupnog izvoza Republike Srbije u oblasti poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Na početku konferencije učesnicima su se obratili prof. dr Snežana Bogosavljević-Bošković,

ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine u vladi Republike Srbije; Vladimir Rakhmanin, pomoćnik generalnog direktora FAO za Evropu i Centralnu Aziju; Gilles Mettetal, direktor EBRD-a za agrobiznis sektor i Matteo Patrone, direktor EBRD regionalne kancelarije u Beogradu.

Prvi deo plenarnog zasedanja bio je posvećen unapređenju kvaliteta hrane u celokupnom lancu snabdevanja i ispunjavanju kako zahteva potrošača tako i standarda izvoznih tržišta.

Drugi deo plenarne sednice bavio se partnerstvom i saradnjom međunarodnih finansijskih institucija u agro sektoru regiona kroz EastAgri platformu, dok su drugog dana konferencije paralelno održana četiri okrugla stola: o unapređenju kvaliteta proizvodnje i širenju na nova tržišta, zelenoj proizvodnji, finansiranju modernizacije agrobiznis kompanija i unapređenju procedura za investiranje. Na kraju, predstavljeni su zaključci ovogodišnjeg EastAgri sastanka, ali i predlozi za naredne korake u razvoju poljoprivrede i prehrambene industrije Evrope i Centralne Azije. ■

VICTORIA LOGISTIC UVELA ISCC - VODEĆI EVROPSKI STANDARD

Prvog dana avgusta, organizovana je prigodna svečanost povodom zvaničnog uručenja ovog sertifikata našoj kompaniji od strane kontrolne kuće SGS. Tom prilikom imali smo zadovoljstvo da se i mi zahvalimo svim partnerima sa kojima smo uspešno izvršili implementaciju novog standarda. Opravdanost ovog poteza već sada je vidljiva.

Kako je kontrolisana proizvodnja poljoprivrednih proizvoda, osnov za dobijanje kvalitetnog krajnjeg proizvoda, veoma je značajno poštovati zahteve mnogih standarda. Iz tog razloga je kompanija Victoria Logistic pristupila implementaciji evropskih standarda, a prvi od njih je ISCC standard.

Kako je ISCC vodeći međunarodni sistem održive i ugljenične sertifikacije, koji promovise biomasa, bioenergiju i socijalnu održivost kod poljoprivredne i prerađivačke industrije, uvođenjem istog, Victoria Logistic obezbeđuje sertifikovanu sirovinu za fabrike Victoriaoil i Sojaprotein.

Victoria Logistic je u samom procesu implementacije saradivala sa šest zadruga i firmi dok je kasnije, u procesu rada, priključila i druge.

Opravdanost primene ISCC standarda i poštovanje zahteva istog od strane sertifikovanih dobavljača, odnosno poljoprivrednih proizvođača sa kojima kompanija saraduje, najbolje će se ogledati u kvalitetu krajnjeg proizvoda. Kako u ovoj godini sledi i sertifikacija useva soje, kukuruza i ostalih, broj dobavljača će se sigurno uvećavati, a budući na novu vrednost u poslovanju stečenu implementacijom ISCC standarda, konkurentnost na domaćem i inostranom tržištu svih učesnika je zagarantovana.

Prema rečima Miodraga Miodragovića, predstavnika SGS Beograd, člana SGS grupe, vodeće svetske kontrolne i sertifikacione kuće, ISCC je samo jedan od standarda održivosti kojim se dokazuje upotreba biomase u proizvodnji biogoriva, a trenutno je vodeći standard u Evropi. Sprovedevši uspešnu sertifikaciju ovog standarda, u saradnji sa SGS-om i poljoprivrednim proizvođačima-poslovnim partnerima kompanije, Victoria Logistic se pridružila grupi

vodećih svetskih kompanija koje imaju visoko razvijenu svest o upotrebi biogoriva i o održivoj proizvodnji biomase koja kasnije ide za proizvodnju biodizela i bioetanolu.

U sastavu kompanije Victoria Group, pored kompanije Victoria Logistic, ovaj standard poseduje i Victoriaoil koja je takođe sertifikovana od strane SGS kao prerađivač, a uskoro se očekuje da ISCC dobije i Sojaprotein.

Time će se zaokružiti jedan ceo proces u kojem će, od individualnih proizvođača, poljoprivrednih imanja, Victoria Logistic kao organizatora celokupne proizvodnje, kompanije Victoriaoil i Sojaprotein kao prerađivači čiji su, u tom slučaju, i krajnji proizvođači takođe sertifikovani po ISCC standardima te se kao takvi izvoze na zahtevno tržište Evropske unije, a svi u lancu će imati višestruku korist.

Miodrag Miodragović, predstavnik SGS Beograd i Mirjana Grujić, direktor kontrole kvaliteta i monitoringa u kompaniji Victoria Logistic

Jedan od partnera kompanije Victoria Logistic koji je učestvovao u implementaciji ISCC standarda je i PKB korporacija.

Kao jedna od najvećih korporacija u Srbiji koja zapošljava 2.000 ljudi, poseduje 22.000 hektara obradive zemlje i preko 23.000 goveda, PKB korporacija se, poslednje 2 godine, intenzivno bavila sistemom kvaliteta i implementacijom evropskih standarda.

Za korporaciju ovog tipa standardi su veoma bitni. Pre svega oni uređuju sistem, ali i obezbeđuju podizanje kvaliteta hrane koju proizvodi, usled čega je odgovornost još veća te i svest o potrebi kompanija za stalnim unapređenjem i praćenjem strogih standarda, stavljena kao prioritet.

Kako navodi Katarina Jelisavčić, izvršna direktorka razvoja kontrole kvaliteta i novih tehnologija, saradnja između dva

lidera, PKB-a i Victoria Group, dovela je i do partnerstva prilikom uvođenja ISCC standarda u Victoria Logistic.

Poslovni partner iz Bačke, poljoprivredni kombinat PTK Panonija koji posluje u okviru Industrije mesa Bačka Topola,

je još jedan od sertifikovanih poslovnih partnera naše kuće koji je uključen u sertifikaciju ISCC standarda na uljanoj repici. Prema rečima predstavnika PTK Panonija, Milene Marjanović, saradnja se odlikovala profesionalnim pristupom i odličnim timskim radom, a ovaj standard će njihovoj kući omogućiti postojanje sigurnog kupca svih roba usled odličnog kvaliteta, boljih uslova plaćanja i sigurnosti isporuke.

Ovim je proces sertifikacije kompanije Victoria Logistic i njenih poslovnih partnera započet, a već predstoji nastavak u sertifikaciji soje i kukuruza, uz priključenje novih partnera, ljudi koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom i koji znaju da je na tržištu jako važno biti za korak ispred. ISCC sertifikat je već na samom startu implementacije kompanijama doneo i dobar finansijski efekat kroz premije na osnovnu cenu.

Ovo je pravi put, put primene sledljivosti u poljoprivredi. Svim poslovnim partnerima koji su ušli u proces sertifikacije po ISCC standardu, Victoria Logistic je omogućila primenu elektronske knjige polja, koja će biti brži i efikasniji put do precizne poljoprivrede. ■

Aktuelno ... u zaštiti bilja

SUZBIJANJE KOROVA NA STRNIŠTIMA

izgled tretirane i netretirane parcele sa divljim sirkom

Od poslednjeg broja našeg biltena do danas, imali smo veoma veliku količinu padavina. Ona se kretala od 85 litara po m² u Zobnatici pa sve do 255 litara u Toraku.

U svakom slučaju, kiša je korovima jako pogodovala i prijala pa je utvrđena velika brojnost svih vrsta korova na strništima, pre svega divljeg sirka. Ono na šta treba obratiti

pažnju u ovom periodu i na šta treba da se svi podsetimo, jeste planiranje uspešne zaštite u narednoj godini. Na taj način ćemo uspeti da značajno redukujemo brojnost korova, olakšamo sebi posao i konačno imamo ekonomsku isplativost.

PODSEĆAMO - 1 biljka divljeg sirka može doneti čak i do 50.000 semenki koje zadržavaju klijavost i do 10 godina!

U skladu sa ovom činjenicom treba zamisliti koliki je dakle potencijal budućih biljaka koje će se nalaziti na vašim parcelama. Iz tog razloga mnogo je bolje izdvojiti 17 do 20 eura po hektaru za totalac koji suzbija sirak nego sve prepustiti slučaju.

Divlji sirak je veoma osetljiv u fazi pred metličenje (što je upravo sada na mnogim parcelama), a palamida u vreme početka cvetanja. **Za svaki korov doza primene je drugačija.** Zato je naša preporuka da se šte pre izvrši suzbijanje svih poniklih korova na parceli, a upravo je to u avgustu najbolje i najjeftinije uraditi.

Za sva pitanja u vezi primene totalnih herbicida pozovite stručnu službu Agrotima Victoria Logistic. ■

I pored upozorenja datog još u junu, o obaveznom uništavanju korova ambrozije, ovaj korov je i dalje svuda oko nas. Ipak, ovog opasnog korova ima najviše u usevima soje,

AMBROZIJA JE STIGLA!

suncokreta i kukuruza ili tik uz njih. I tu, baš pored soje, suncokreta i kukuruza mirno čeka da donese seme (**jedna biljka = 25.000 novih biljaka u narednim godinama**) i da poništi naš rad i sredstva koja smo uložili da uništimo ambroziju sa naših njiva.

Biljke ambrozije koje su visoke preko 2m su prizor koji se može videti u svim atarima. Sada je potrebno

„samo“ da je uklonimo sa tih mesta, spalimo i time smo sebi olakšali posao za narednu godinu. Jer, verujte, ne postoji tako dobra i efikasna, ma koliko bila skupa „hemija“, koja može da suzbije ovaj korov koji niče od aprila do jula i koji ima takav potencijal semena.

Zato obidimo naše atare i zajedno investirajmo u poljoprivrednu proizvodnju za godinu koja je ispred nas. Isplati se! ■

MIŠEVI NA NJIVAMA POD SOJOM, KUKURUZOM...

Danas kada se pripremamo za žetvu soje i razmišljamo o berbi kukuruza, sigurno ne pretpostavljamo da glodari prave šetete na našim njivama. Obično se misli da je praksa suzbijanjem mamcima u proleće kada ih ima malo, uspešna i da smo tu rešili ovaj problem.

Prikaz štete na kukuruzu i soji izazvane prisustvom miševa i voluharica

Iako nas je njihova velika brojnost iznenadila na parcelama pod pšenicom, sada je iznenađenje još i veće - budući da ranijih godina, u ovo doba, nikada nisu bili uočeni glodari u kalamitetnoj brojnosti.

Miševi i voluharice prisutni su u mnogim atarima, pogotovo na terenima sa visokim nivoima podzemnih voda prouzrokovanih kako majskim tako i kišama nakon toga. Hrane se mahunama soje, a uništavaju i čitave biljke kukuruza pa se čak penju i na klip.

Zato je preporuka proizvođačima da pregledaju svoje parcele kako ih ove štetočine ne bi iznenadile sa značajnim uticajem na smanjenje prinosa ovih useva.

Takođe neophodno je i preventivno pregledanje svih površina koje su planirane za setvu strnih žita, jer će miševa na tim njivama sigurno biti. ■

Agrotim
VICTORIALOGISTIC

CALL CENTAR

Besplatnim pozivom na

0800 333-330

iz fiksne i svih mobilnih mreža,
od ponedeljka do petka, od 8 do 16 h
Iako i brzo dolazite do saveta, pomoći i rešenja nedoumica.

IZVEŠTAJ SA PRODUKTNE BERZE AD NOVI SAD

ZA PERIOD OD 04.08.2014.-08.08.2014.

master ekonomista Marina Radić

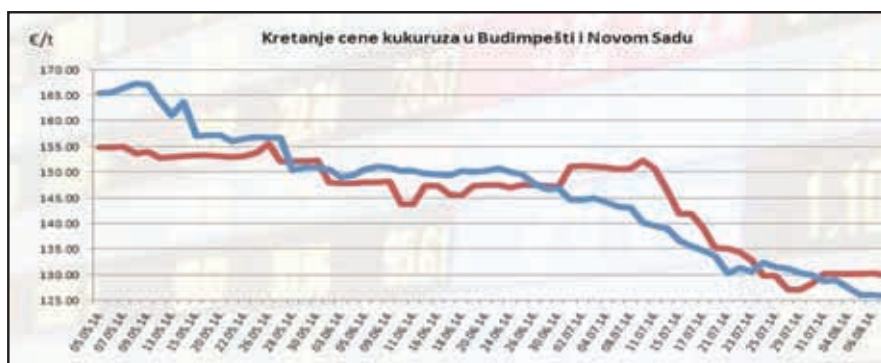
Tri puta manji nedeljni promet, u odnosu na prethodnu nedelju, dovoljno govori o apstinenciji tržišnih učesnika na organizovanom robno-berzanskom tržištu. Tokom nedelje zaključena su samo tri berzanska ugovora u ukupnoj količini od 1.050 tona. Vrednost pomenutog prometa iznosila je tek 17.880.500,00 dinara. Struktura prometa se ove nedelje svela na samo dva proizvoda sa berzanskog listinga, odnosno na promet pšenicom i kukuruzom, uz konstataciju o apsolutnoj dominaciji kukuruza u strukturi prometa.

Nakon julskog "buma", kada je u pitanju intenzitet trgovanja na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu i kada je dnevno prometovano u proseku 680 tona primarnih poljoprivrednih proizvoda, avgust je startovao "pat pozicijom" učesnika na strani ponude i na strani tražnje. Međutim do kraja prve nedelje avgusta, tržište kukuruza se ponovo "otvorilo", što je donekle ulepšalo sumornu sliku ovonedeljnog prometa.

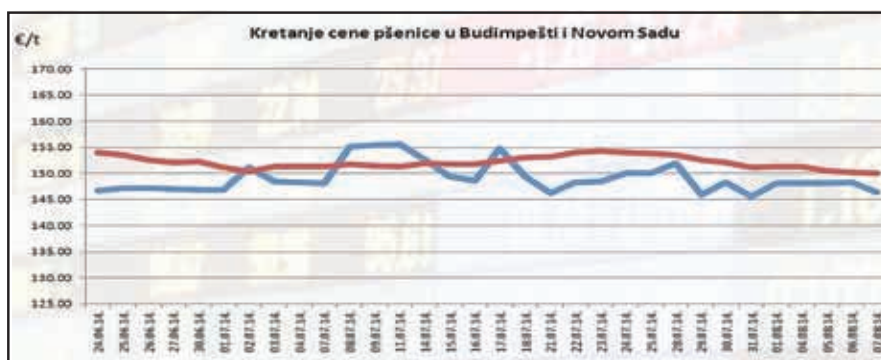
Jedan jedini ugovor o berzanskoj kupoprodaji pšenice novog roda, u količini od 50 tona, realizovan je po ceni od 18,81 din/kg sa PDV-om (17,10 din/kg, bez PDV-a) i time je njena cena, u odnosu na prethodnu nedelju, u padu za 1,04%.

Samo dva registrovana berzanska posla kupoprodaje kukuruza, u ukupnoj količini od 1.000 tona, realizovani su po prosečnoj ceni od 16,94 din/kg sa PDV-om (15,40 din/kg, bez PDV-a). Time se prošlonedeljni nagoveštaj rasta cene žutog zrna i ostvario. Ovonedeljna prosečna cena je za 2,94%, odnosno za preko 0,40 din/kg viša, u odnosu na prethodnu nedelju.

Sa stanovišta PRODEX-a, minimalni pad cene pšenice kompenzovan je izraženijim rastom nedeljne cene kukuruza, tako da je ovaj berzanski indeks, u odnosu na prošli petak, u porastu za 0,63 indeksnih poena, beležeći na današnji dan indeksnu vrednost od 206,02 poena.

KUKURUZ

PŠENICA

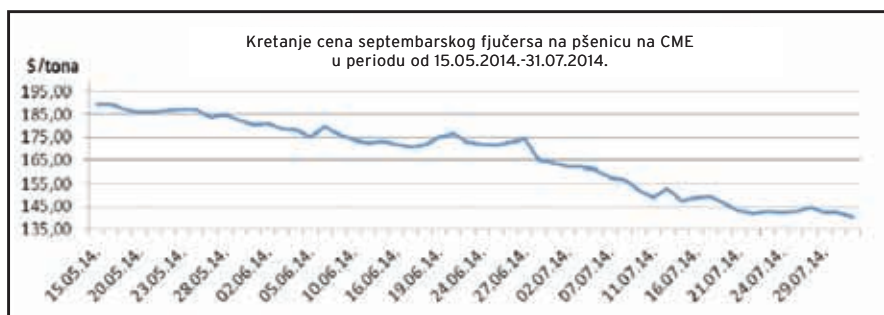
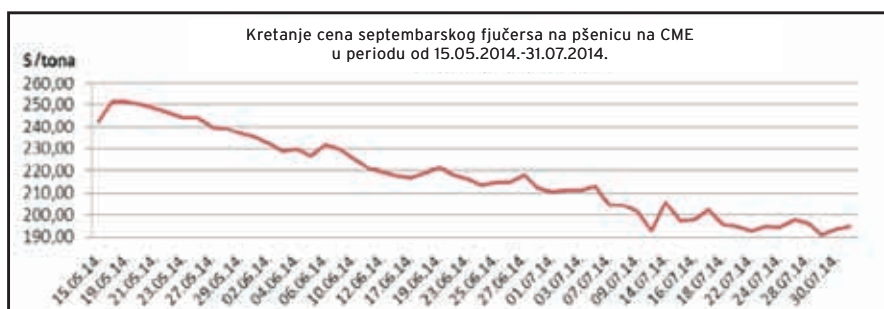
SVETSKO TRŽIŠTE

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, avg 14	445.42 \$/t	454.31 \$/t	450.63 \$/t	448.43 \$/t	449.90 \$/t
Sojina sačma, avg 14	398.00 \$/t	402.80 \$/t	395.40 \$/t	387.60 \$/t	391.30 \$/t

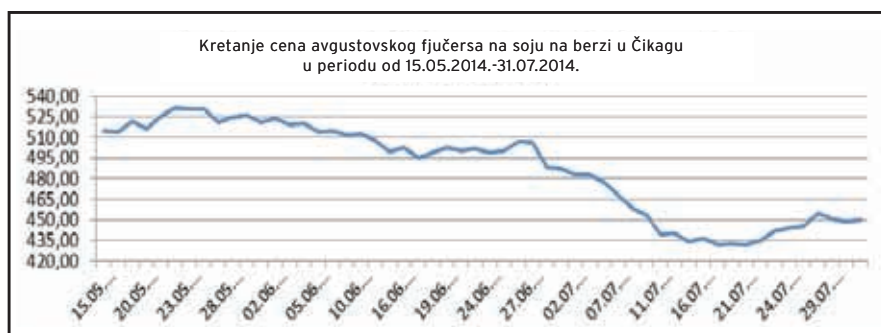
Rast očekivanja o boljem rodu **pšenice** je uticao na pad cene ove žitarice tokom ove nedelje na berzi u Čikagu. Naročito su pogodni izveštaji o žetvi iz crnomorskog regiona. Procenjuje se da će u Rusiji biti požnjeveno od 50 do 60 mil. t. pšenice, a u Ukrajini od 21 do 22 mil. t.

Cena **kukuruz** je bila pod uticajem zabrinutosti oko vremenskih uslova na Srednjem zapadu u SAD-u. Nedeljni izveštaj o stanju useva je pokazao da je došlo do neznatnog pada procene, a 75% useva je ocenjeno kao dobro/odlično, što je i dalje iznad

Kretanje cene fjučersa na **soju** je takođe bilo pod značajnim uticajem vremenskih uslova na američkom Srednjem Zapadu. Prvobitno su početkom nedelje suvo vreme i nedostatak vlage u zemljištu, uz povećanu potražnju iz Kine, vodili cenu na gore, da bi najavljene padavine i pad temperature u ostatku nedelje oborili cenu ove uljarice. Usevi soje u SAD-u su na 71% površina ocenjeni kao dobri/odlični, što je pad za 2 procentna poena, ali je i dalje značajno iznad proplogodišnjih 63%.

Cena soje je tokom nedelje oscilirala, da bi na kraju, u odnosu na kraj prošle nedelje, zabeležila rast cene za 1,41%. Za razliku od soje, fjučers na sojinu sačmu je pojeftinilo za 1,01%.

Trgovci u EU pomno prate izveštaje o žetvi kako bi evidentirali eventualne probleme oko kvaliteta, naročito u Francuskoj i Nemačkoj gde se beleže obilne padavine. Zvanične procene su da će u EU biti požnjeveno 137.5 mil. tona pšenice.

Inače je cena fjučersa na pšenicu zbog sezonskog pritiska ponude i obilnog roda u Parizu pala za 5,80%, dok je u Budimpešti pad iznosio 1,31. Kukuruz je u Parizu poskupeo za 2,21%, za razliku od Budimpešte gde je zabeležen pad od 2,61%.

	PŠENICA	KUKURUZ
BUDIMPEŠTA	150.83 EUR/t (features avg 14)	158.84 EUR/t (features jul 14)
EURONEXT PARIZ	187.75 EUR/t (features nov 14)	176.25 EUR/t (features avg 14)

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja biltena

intervju

Goran BORČAK

KOMERCIJALNI DIREKTOR
VICTORIA LOGISTIC

Victoria Logistic obezbeđuje sirovine za najvažnije prerađivačke kapacitete u sistemu Victoria Group. Iako je ovogodišnja sezona veoma teška i specifična usled svih nedaća koje su je pratile, za Victoria Logistic ovo je više nego dobra sezona kada je uljana repica u pitanju.

O trenutnoj situaciji, svemu što nas očekuje u narednom periodu i planovima kompanije, razgovarali smo sa **Goranom Borčakom**, direktorom komercijalnog sektora kompanije Victoria Logistic koji svojim dvadesetdvogodišnjim profesionalizmom čini da sistem poslovanja besprekorno funkcioniše.

■ *Uljana repica se u Victoria Logistic vraća na velika vrata nakon jednogodišnje pauze koju je napravila kada je ovaj usev u pitanju. Koji je obim ovogodišnjeg otkupa i koji su planovi za jesenju setvu koja nas očekuje u septembru?*

Victoria Logistic je ponovo pronašla način i ekonomski opravdan interes da vrati uljanu repicu, kao jednu od bitnih ratarskih vrsta i uljarica koja u Evropi ravnopravno učestvuje sa svim drugim uljaricama. Istina je da je uljana repica zapostavljena na našem prostoru, to je pre svega iz agro-ekoloških uslova, karakterističnih zima bez snega sa suvomrazicama, što repica ne trpi.

Ipak, sa pojavom novih hibrida i selekcija i ti problemi se prevazilaze pa se, za uslove u Srbiji, 15.000 hektara pod repicom može smatrati ozbiljnom proizvodnjom nakon apsolutnog pada koji se desio pre dve godine. Ono što je suštinski vratilo repicu u proizvodni program fabrike Victoriaoil jeste mogućnost da je sertifikujemo ISCC sertifikatom, a da proizvode od sertifikovane uljane repice ponudimo evropskom tržištu. To je omogućilo da imamo ekonomski opravdanu kalkulaciju i da naše poslovne partnere uputimo na nas.

Ono što smo kao kompanija iskoristili u ovoj poslovnoj godini jeste zaokruženje tržišta uljane repice i proizvoda od iste koje možemo da plasiramo na tržište. Definisali smo i partnere na domaćoj poljoprivrednoj sceni koji zajedno sa nama mogu da proizvedu sertifikovanu uljanu repicu. Proizvodnju za iduću godinu isplanirali smo na 10.000-15.000 hektara. U zavisnosti od prinosa i same proizvodne godine naš postavljeni cilj jeste otkup od 30.000-50.000 tona za potrebe sistema. Naravno, ukoliko prinos bude veći, otkupi ćemo sve što se plasira.

■ *Da li to znači da se Victoria Logistic vraća i obezbeđivanju repomaterijala i hibrida uljane repice?*

Apsolutno da. Victoria Logistic će pre svega ugovoriti proizvodnju uljane repice u značajnom delu, a spram svojih potreba. Naravno, ugovaraćemo prevashodno ISCC sertifikovanu proizvodnju uljane repice jer to je ono što se od nas traži. Za tu proizvodnju ćemo obezbediti semenski materijal, mineralna đubriva, sredstva za zaštitu bilja, zapravo sve ono što je neophodno da se proizvodnja dovede u finalnu fazu do juna iduće godine.

■ *Šta je po Vašem mišljenju, bilo presudno da se poslovni partneri odluče na implementaciju ISCC standard, koja je to korist koju su uvideli?*

Koristi sertifikacije su višestruke ali konačno, sve one u krajnjem obliku imaju ekonomski efekat. Ključno je to da su proizvođači sertifikovane repice imali obezbeđenu prodaju svog proizvoda, što je jako važno. Sa druge strane, na tržištu se formirala diferencijacija između sertifikovane repice i one koja to nije.

Ta ekonomska razlika se, u zavisnosti od mesta gde je repica proizvedena, kretala od 5, 7 pa do 10 eura po toni u korist sertifikovane repice, što nije nimalo beznačajan boljitak. Dodatna vrednost je i to što kada se proizvođač jednom sertifikuje, ulazi u način dokumentovane proizvodnje kakvu zahteva poljoprivredna proizvodnja Evropske unije.

Jednostavno rečeno, staje se u red ozbiljnih proizvođača koji rame uz rame mogu da budu konkurentni ili drugim rečima da pariraju bilo kom proizvođaču sa istim proizvodom. Znači, ne dolazimo na tržište gde će neko moći da nas ucenjuje zbog nedostatka sertifikata i dokumentovanog dokaza. Na ovaj način proizvođač legitimise svoj proizvod i pristupa ozbiljnom tržištu. Jer ta sertifikacija će u septembru biti bitna i za kukuruz, posebno bitna za soju ali za sve ostale biljne vrste koje su predmet izvoza ili su proizvodi od tih biljnih vrsta predmet izvoza na tržište Evropske unije.

Ono što je krajnja korist jeste to uvođenje reda u primarnom delu proizvodnje. Kako? Tako što će Victoria Logistic svim sertifikovanim proizvođačima obezbediti i elektronsku knjigu polja uz pomoć koje mogu dodatno unapređivati praćenje proizvodnje ne samo repice već i ostalih biljnih vrsta.

■ *Kompaniji Victoria Logistic predstoji i žetva dve najbitnije biljne vrste, žetva suncokreta i soje. Kako ste se pripremili za predstojeću sezonu otkupa?*

Našoj kompaniji su podjednako važne sve biljne vrste. Imamo velike kapacitete, imamo veliku produkciju mineralnih đubriva, godišnje distribuiramo 80 hiljada tona NPK đubriva proizvedenog u kompaniji Fertit. Takođe, distribuiramo i 80 hiljada tona azotnih đubriva. Iz tog razloga su nam sve kulture podjednako važne. Ipak, tačno je da su suncokret i soja najvažnije za sam sistem kompanije Victoria Group, prvenstveno zbog fabrika u našem sastavu koje ove sirovine prerađuju.

Što se predstojeće sezone i pripreme za istu tiče, Victoria Logistic je do danas plasirala 60 miliona eura repromaterijala i novčanih avansa u primarnu poljoprivrednu proizvodnju preko svoje distributivne mreže, preko svojih organizatora, zadruga, gazdinstava, i svih koji učestvuju u tom lancu. To je ozbiljan investicioni potez i ozbiljan plasman u primarnu proizvodnju. Time smo obezbedili kreditnu liniju za zasnivanje proizvodnje na 150 hiljada hektara. Dakle, prisutni smo na tržištu kroz kreditiranje primarne poljoprivredne proizvodnje i kroz ugovaranje proizvodnje useva koji su kompaniji bitni. Ova godina sa količinom i rasporedom padavina doprinela je odličnoj vegetaciji

posebno soje i kukuruza ali i suncokreta koji je posebno dobar na peskovitim terenima.

Iskreno se nadamo da će kulture moći lepo da sazru, da se pokose i obezbede dobar prinos. Ono što smo, kao i svake godine, spremili, jesu finansijska sredstva za otkup tržišnih viškova. Ideja nam je da planirane količine sakupimo u toku žetve i isplatimo ih poslovnim partnerima. U tom segmentu ćemo kao i uvek do sada biti za korak ispred svih drugih. To nam naravno omogućava prvenstveno naša poslovna politika, naši kapaciteti i logistika, zapravo sve ono što čini našu kompaniju liderom u ovoj oblasti.

Victoria Logistic je spremna da od svojih poslovnih partnera primi sve ponuđene količine i suncokreta i soje.

■ *Šta je Agrotim Victoria Logistic?*

Agrotim je onaj najprobojniji deo cele kompanije Victoria Logistic, koji zaokružuje sistem brige o poljoprivredi i svim poslovnim partnerima, organizatorima i zadrugama.

Jer šta je čovek iz Agrotima? To je čovek koji je na terenu na kom predstavlja kompaniju Victoria Logistic u malom. U njemu je sublimiran i sektor finansija, marketinga, proizvodnje, skladištenja, kontrole kvaliteta. Rečju, svi smo mi Agrotim, a Agrotim su pre svega ljudi, kvalitetni profesionalci.

Naša kompanijska prednost ogleda se u našoj fleksibilnosti, pristupu, brzini, podršci tržištu koju pružamo, a tržište nam je pokazalo da nas sagledava kao lidera u ovoj oblasti.

■ *Da li u budućem periodu planirate da radite ugovaranja sa poljoprivrednom proizvodnjom na duže staze, duže vremenske intervale, kroz petogodišnje ili slične ugovore?*

Planiranje nije stvar trenutka, planiranje je trasiranje nekog puta. Šta radi Evropa? Evropa svake godine planira budžet za narednih sedam godina. Upravo je u tome suština, mi našim radom moramo početi da stvaramo dugoročne odnose, predviđenu i ciljanu proizvodnju, a ono što nas sve zajedno čeka jeste upravljanje kvalitetom kroz dugoročno upravljanje proizvodnjom.

Upravo je u tome suština, mi našim radom moramo početi da stvaramo dugoročne odnose, predvidljivu i ciljanu proizvodnju, a ono što nas sve zajedno čeka jeste upravljanje kvalitetom kroz dugoročno upravljanje proizvodnjom.

A da bismo došli u fazu da upravljamo proizvodnjom, mi moramo ići na dugoročne oblike saradnje. Jer suština tržišta jeste kontinuitet. Kvalitet se naravno moramo izboriti, on mora biti konstanta, ali mora se postići kontinuitet i naravno nikako manje bitan kvantitet.

To je naš cilj - sledljivost i standardizacija poljoprivredne proizvodnje u cilju maksimalnog kvaliteta, kvantiteta i kontinuiteta. ■

u fokusu

IZ STRUČNOG UGLA: OSVRT NA STANJE USEVA

Milena Petrov, dipl.ing. zaštite bilja

Poljoprivredna stručna služba Novi Sad (Južnobački region)

Neverovatna količina padavina koja karakteriše ovu godinu daje nam mogućnost da kažemo da je zaista drugačija i specifična a samim tim i dosta teška. Ovako obilne padavine definitivno nisu specifične za letnje mesece, pogotovo u kombinaciji sa relativno visokim temperaturama u varijaciji od 20 do 29 stepeni, kakvim se odlikovao juli mesec.

Ovo je nažalost idelan ambijent za razvoj gljivičnih oboljenja, pojave biljnih bolesti što je posebno veliki problem u povrtarskoj proizvodnji. Ove godine, veoma rano, čak u maju mesecu, došlo je do pojave plamenjače na krompiru što se retko dešavalo ranijih godina pa je shodno toj situaciji već tada, u maju, počela zaštita krompira od plamenjače i pojave alternarije.

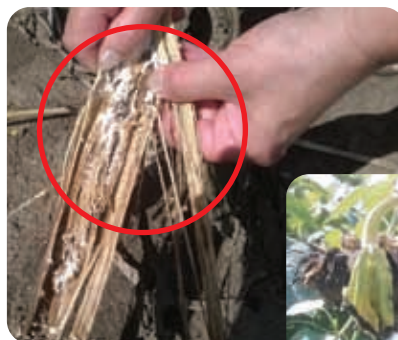
Trenutno je veliki problem koji se tiče proizvodnje paradajza na otvorenom polju. Učestale kiše i jaka pojava plamenjače iziskuje od poljoprivrednih proizvođača, koji žele da zaštite plodove, da rade tretmane posle svake kiše što praktično znači da ih moraju vršiti svaki drugi ili treći dan.

Nažalost, mnoge parcele su već potpuno propale te se ne može ni očekivati da ćemo imati dovoljne količine paradajza. Naravno ovakva situacija se odmah odražava i na cenu istog na tržištu koja se početkom avgusta kreće od 80-100 dinara.

Veliki problem nastao je i u proizvodnji luka. Luk je morao da odoleva prvo jakom napadu tripseva, a potom i napadu plamenjače i alternarije, zbog čega je došlo do povećanih troškova i potrebe za zaštitom.

Ni ratarska proizvodnja ove godine nije prošla bez problema. A ukoliko se ovakvi vremenski uslovi nastave posebno će biti problema sa proizvodnjom suncokreta. Tu činjenicu dodatno otežava i to što je ove godine nešto manje površina pod suncokretom. Nažalost, što se tiče zaštite ove biljne kulture, na većini parcela se ne može više ništa učiniti kako bi se zaštitio, budući da su glavice već formirane, pa čak iako je naličje zrna odlično, postoji bojazan da će doći do propadanja ukoliko se ovakvi vremenski uslovi nastave. U takvom scenariju, sigurno će se pojaviti i botritis dok je sklerocijacija već počela da napada. U zavisnosti kakav će biti avgust mesec, a ukoliko se nastave kiše, mogu se očekivati problemi u berbi u proizvodnji suncokreta.

Prilikom obilaska polja suncokreta, svedoci smo pojave pucanja na listovima, lisnim drškama dok na stablima dolazi do pojave pukotina, odnosno pucanja tkiva od suviška vlage.

Sklerocije unutar stabljike suncokreta

Izgled suncokreta sa simptomima bele truleži na korenu

Ali svakako da je još jedan od faktora ovakvog stanja suncokreta, suvišak hrane date suncokretu po jedinici površine. Ovo je posebno izraženo na parcelama gde je bilo intenzivnije đubrenje u prethodnom periodu. Tako je na primer prošla godina koja je bila veoma sušna doprinela slaboj razgradnji đubriva pa je ove godine došlo do većeg usvajanja tih zaostalih količina, a pojedine parcele su i dodatno đubrenje te je i to jedan od razloga pucanja tkiva.

Za razliku od suncokreta, **soja** izgleda odlično, sa velikim brojem formiranih mahuna i dobrim nalivanjem. Pojava neznatnog procenta plamenjače nije problem, a budući da se na soji plamenjača i ne tretira, kada prilikom obilaska i bude primećena, razlog je za radovanje jer u slučaju soje, ona je dokaz da je usev dobar.

Kukuruzni plamenac na kukuruзу

Formirane mahune i dobro nalivanje u usevu soje

Grinje na soji

Kada je reč o **kukuruзу** pod kojim se nalaze najveće površine, kukuruz izgleda odlično. Ipak pojavila se druga generacija plamenca pa je preporuka da, svi proizvođači koji imaju mogućnosti urade tretmane prskalicama sa visokim klirensom. Prvu generaciju koja se javila početkom jula i bila dosta prisutna, mnogi su tada i tretirali. U neke hibride su mogli da uđu i sa običnom, zemaljskom tehnikom. Ali i pored svega ima dosta ubušivanja, i prosto je nepoznanica, a kada je u pitanju dalje napredovanje plamenca, šta će se dešavati što umnogome zavisi od predstojećih vremenskih uslova. Dakle sada se ne može reći kolike će štete biti na klipovima,

i uopšte na celim bijkama, kao ni da li ćemo imati masovno padanje kao što je to bio slučaj prošle godine.

Kod **šećerne repe**, veliki broj parcela je u odličnom stanju. Na izvesnom broju parcela, zbog nepoštovanja plodoreda i sejanja repe u monokulturi, došlo je do pojave nematoda. Pegavost lišća - cercospora je prisutna, a sada se uveliko primenjuje drugi tretman, a vrlo je verovatno da će biti potrebe i za trećim tretmanom obzirom da su najavljene velike padavine za avgust mesec.

Generalno su proizvođači odlično odradili **zaštitu protiv korova**, tako da usevi dosta dobro izgledaju. Potrebno je, radi redukcije brojnosti korova za narednu godinu, uraditi primenu totalnih herbicida na strništima.

Ono što je za mnoge bilo veoma neuobičajeno, jeste **pojava glodara** najpre na parcelama pod pšenicom, a sada i na usevima soje i kukuruza. Veoma velika brojnost glodara (i miševa i voluharica) uočena je u atarima sela Futog, Bačka Palanka, Bački Maglič, a najverovatnije da je do ove pojave došlo zbog najpre narušene prirodne ravnoteže (mala brojnost lisica, prirodnih neprijatelja glodara), visokog nivoa podzemnih voda kao i povećanog procenta primene redukovane obrade zemljišta.

Za sve informacije, savete i eventualne nedoumice, pozovite stručne saradnike AGROTIM-a VICTORIA LOGISTIC.

Naši stručnjaci su Vam na raspolaganju.

Duško Marinković 063/432-613
Stevan Dragin 063/102-5483

Gojko Stolić 063/103-6639
Milomir Gostimirović 063/103-1049
Veljko Jović 063/101-4827

Radmila Filipović 063/606-692
Vladan Starovlah 063/489-057

primer
dobre prakse

PTK PANONIJA, PANONIJA

Pozicija Panonije u Republici Srbiji

U ovom broju predstavljamo našeg dugogodišnjeg poslovnog partnera Poljoprivredno Turistički Kombinat "Panonija" iz Panonije. PTK "Panonija" posluje u okviru Holding industrije mesa "TOPOLA" iz Bačke Topole, a o radu kompanije razgovarali smo sa **Mr Igorom Ivaniševićem**, generalnim direktorom kompanije.

PTK "Panonija" je osnovana 1947. godine na posedima bivših veleposednika, a na osnovu agrarne reforme. Upravna zgrada je bila u velelepnom zdanju Kaštel. Od 1958. godine postaje Poljoprivredno dobro "Panonija" i tada počinje da doživljava pravi razvoj i ekspanziju. Pored poljoprivrede, turizam postaje jedna od vodećih grana pa je pridev turizam ušao i u ime firme Poljoprivredno turistički kombinat (PTK) "Panonija". Ovo ime je zadržano i dan danas. Procesom privatizacije firma je 2004. godine privatizovana od strane Industrije mesa "Topola" Bačka Topola. "Prilikom privatizacije PTK "Panonija" je bila u teškoj situaciji po pitanju dugovanja, stočni fond je tada bio

desetkovan sa lošim proizvodnim rezultatima na njivama i uopšte. U godinama nakon privatizacije, situacija se polako popravljala i sada se možemo pohvaliti visokim nivoom proizvodnje. Ova godina je godina od koje očekujemo da bude uspešna proizvodna godina", ističe direktor Ivanišević.

U kompaniji je zaposleno 178 radnika koji su visoko kvalifikovani za poslove koje obavljaju, od čega 60% zaposlenih radi na farmi. "Stručnost je neophodna za uspešno poslovanje", ponosno ističe direktor Igor i sam svojom magistarskom diplomom to i potvrđuje.

"Glavna delatnost firme je stočarstvo. U našoj farmi svinja, IM "Topola" je videla sirovinsku bazu za svoje proizvode. U farmu su uložena velika sredstva koja se polako vraćaju, jer se povećao broj tovljenika koji se isporučuju IM "Topoli", a kasnije se vrši distribucija širom Srbije. Samo mali broj proizvoda se plasira u inostranstvo, jer je Srbija tržište koje generalno može teško da snabdeva velika svetska tržišta.

Firma se bavi i ratarskom proizvodnjom. Obradujemo 2.244 ha, 60% od ukupnih površina podređeno je kukuruzu, a na ostalim površinama na osnovu poštovanja plodoreda, zastupljene su uljane kulture (soja, suncokret) i strnine. Činjenica da nam je kompletan vozni park "JOHN DEERE" najbolje pokazuje koliko se ozbiljno prilazi svakom poslu. U mogućnosti smo da uradimo sve agrotehničke mere u optimalnom roku. Bavimo se i voćarstvom. Na površini od 7ha gajimo kajsije, a na površini od 6ha kruške. Bili smo poznati po proizvodnji rakije "Panonke", a sada se prodaje samo sveže voće."

U svom posedu imamo i mešaonu stočne hrane tako da svu hranu za farmu svinja proizvodimo sami. Farma trenutno ima kapacitet od 20.000 životinja različitih kategorija, a godišnja isporuka tovljenika je 25.000-27.000. Farma ima veći kapacitet i ima tendenciju rasta isporuke tovljenika za narednu godinu Ovo je veoma bitno jer IM "Topola" tako ima potpuno zatvoren krug proizvodnje, od proizvodnje hrane za tovljenike, proizvodnje samih tovljenika pa do proizvodnje gotovih prehrambenih proizvoda ne zaviseći od drugih, pa svojim kupcima u pravom smislu može garantovati kvalitet svakog svog proizvoda.

Još jedan deo našeg poslovanja koji bih istakao je Fabrika stočne hrane koja je opremljena za proizvodnju svih vrsta koncentrata kako u rinfuznom tako i u uvrečenom stanju. Kapacitet FSH je 15 t/ h. Fabrika stočne hrane poseduje toster, uređaj za tostiranje sojinog zrna tako da se tostiranjem dobija punomasno sojino brašno. Inače, u okviru FSH nalazi se sušara za sušenje žitarica kao i skladišni prostor kapaciteta 8.000t.

“Da bismo očekivali uspeh i dobre rezultate u poslovanju moramo i da ulažemo. Pored postojećeg sistema za navodnjavanje na površini od 420ha, uzeta je nova oprema, prošireni su kapaciteti koji bi trebalo da pokrivaju novih 120 ha,“ kaže Ivanišević i nastavlja “Problem je što imamo malu količinu vode u odnosu na naše potrebe. Primera radi, poznate 2012. godine, kada smo imali maksimum navodnjavanja, dešavalo se da u julu moramo da prekinemo navodnjavanje nekih kultura zbog nedostatka vode. Taj problem ćemo probati da rešimo kopanjem bunara.“ Direktor se osvrnuo na investicije i naveo: “Što se ostalih investicija tiče mogu reći da su do sada najveće investicije urađene na samoj farmi u smislu podizanja kvaliteta tovljenika i kvantiteta, odnosno proizvodnih rezultata. Cilj je da se uginuće smanji na minimum, da se poveća leglo, broj tovljenika. Prošle godine je završena za nas vrlo značajna investicija u vrednosti od 5 miliona, a odnosi se na sistem grejanja na biomasu koji je implementiran.

Svaki proizvođač koji ima nameru da bude ozbiljan kontroliše kvalitet, nastavlja direktor, Mr Ivanišević: “Za naše poslovanje pored stručnosti ljudi, proizvodnih kapaciteta, ulaganja, neophodan je kvalitet. Uveli smo ISCC standard od polja do farme, odnosno od farme do Industrije mesa. Na taj način Industrija mesa ima proizvod vrhunskog kvaliteta. Primena standarda i sledljivosti je jako važna za našu kompaniju, a svakako i za Srbiju. Mi nismo imali problema prilikom uvođenja ISCC standarda za uljanu repicu, jer smo imali svu potrebnu dokumentaciju. Mi smo za svoje potrebe redovno svake godine pripremali određenu dokumentaciju što nam je sad dobro došlo, jer smo sada sve već imali spremno. Tako da smo mi sam proces standardizacije relativno lako odradili, što bi bilo isto i za ostale kulture. Na ovaj način svi dokumenti su uvek i svima dostupni.”

Najlepše ipak sledi: “Pomenuo bih još jednom i turizam, koji je doživeo veliku ekspanziju 1970-tih godina kada smo bili poznati i daleko van granica naše zemlje. Međutim, turizam je delio sudbinu celog preduzeća. Godine koje su za nama nisu bile dobre za turizam. Ulaganja su bila minimalna, ali se ni takva nisu vraćala. Sada se ponovo stiču uslovi da se ovoj oazi mira i tišine vrati stari sjaj. U to se ulažu veliki napori i velika sredstva. Mr Ivanišević, director PTK “Panonija” posebno je izdvojio: “U sklopu kompanije je hotel “Biser” na Panoniji i Vila “Panonija” u Vrnjačkoj Banji. Po potrebi, u sezoni, zaposlimo dodatnih 20 radnika u Vrnjačkoj Banji. Posebno imamo lepu saradnju sa sportistima (fudbaleri, košarkaši često održavaju svoje sportske pripreme kod nas), školama u prirodi, kampovima izviđača, jer jezero, igralište za decu i šuma predstavljaju lepo mesto za rekreaciju, odmor i uživanje.”

Mr Ivanišević kaže: “Za kraj bih ostavio najbolje, a to je upravo saradnja sa kompanijom Victoria Logistic.” Pomenuta saradnja traje i raste iz godine u godinu. Ogleda se najviše u kupovini sačme i ugovaranju poljoprivrede proizvodnje. Analiza zemljišta je rađena sa stručnom službom kompanije Victoria Logistic, na osnovu dobijenih rezultata pravilno su primenjena mineralna hraniva. “Mnogo nam je značilo to što su se menadžeri iz Stručne službe Agrotima uvek odazivali na svaki naš poziv i ako ne istog dana, već sutradan su bili na našoj parceli da pomognu oko rešavanja nekog problema, bolesti, nedoumica. Saradnju bih okarakterisao kao partnersku, punu razumevanja sa obe strane, otvorenu za nove oblike saradnje, zasnovanu na poverenju i poštovanju.” ■

sa terena

PRIMENA AZOTA ZA BOLJE RAZLAGANJE ŽETVENIH OSTATAKA

dipl. ing. Vladan Starovlah

Zaoravanje žetvenih ostataka posle žetve pšenice i ječma je veoma važna mera koja značajno doprinosi očuvanju zemljišta kao jednog od najznačajnijih proizvodnih činilaca u poljoprivrednoj proizvodnji. Sadržaj organske materije odnosno humusa, ima direktan uticaj na proizvodni potencijal zemljišta, što se neminovno odražava na visinu prinosa gajenih biljaka.

Nažalost, svedoci smo činjenice da se sadržaj humusa u našim zemljištima godinama smanjuje.

Zaoravanjem žetvenih ostataka, može se sprečiti nastavak ove negativne tendencije, odnosno smanjenje sadržaja organske materije u zemljištu.

Kako bi se organska materija uneta u zemljišta kvalitetno mineralizovala i kako ne bi došlo do pojave azotne depresije, potrebno je u zemljište uneti određenu količinu azota kroz mineralna đubriva pre zaoravanja žetvenih ostataka. Do azotne depresije dolazi kada se u zemljište unese veća količina organske materije, naročito pšenične slame koja ima širok odnos C/N (odnosno mali sadržaj azota). U takvim uslovima, povećanjem broja mikroorganizama koji vrše razlaganje organske materije, dolazi do privremene imobilizacije azota (usvajanjem azota iz zemljišta).

Na proces mineralizacije organske materije u zemljištu utiče veliki broj faktora, kao što su: vlažnost, temperatura i pH

vrednost zemljišta, sadržaj hraniva, obrada zemljišta, ali najveći uticaj ima kvalitet materije koja se mineralizuje, a pre svega sadržaj azota u njoj. C/N odnos se veoma razlikuje u zavisnosti od biljne vrste, od 13:1 kod leguminoza do 80:1 u slami ovsa. Ukoliko se zaoravaju žetveni ostaci leguminoza, azot najčešće nije potrebno dodavati pre njihovog zaoravanja.

S druge strane, ukoliko se zaorava slama ili kukuruzovina, potrebno je primeniti odgovarajuću količinu azota. Prilikom određivanja količine azota koja će se zaorati sa žetvenim ostacima, treba voditi računa ne samo o sadržaju azota u njima nego i sadržaju ovog elementa u zemljištu. Na zemljištima sa većim sadržajem azota, prilikom zaoravanja treba primeniti manje količine ovog hraniva, a na zemljištima sa manjim sadržajem azota, obrnuto.

U zavisnosti od navedenih uslova najčešće se primenjuje od 20 do 80 kg/ha čistog N. Program azotnih đubriva Forte 20 i 30, proizvođača Fertel iz Bačke Palanke, unet po preporuci naše stručne službe, veoma povoljno utiče na razlaganje organske materije u zemljištu.

Primenom određene količine azota, pre zaoravanja žetvenih ostataka, ne samo da se obezbeđuju bolji uslovi za mineralizaciju organske materije, nego se održava i povoljan bilans ovog izuzetno važnog hraniva u zemljištu.

ZNAČAJ PRIMENE MINERALNIH ĐUBRIVA

dr Duško Marinković

U procesu stvaranja nove organske materije, gajene biljke iz zemljišta usvajaju određene hranjive elemente (mineralne materije). Usvajanje nije podjednako, odnosno biljke usvajaju različitim količinama određenih mineralnih materija iz zemljišta. Prema količini u kojoj ih gajene biljke usvajaju svi hranjivi elementi mogu se podeliti na: makro elemente (N, P, K, Ca, Mg, S, Fe), mikro elemente (B, Cu, Zn, Mn, Mo, Co) i korisne elemente (Na, Cl, Si).

Makro hranjive elemente koje biljke usvajaju u najvećim količinama u toku procesa poljoprivredne proizvodnje, **moramo** obezbediti gajenim biljkama ukoliko želimo dobre rezultate u procesu proizvodnje.

Najvažniji izvor makro hranjivih elemenata za gajene biljke u današnjim uslovima poljoprivredne proizvodnje, u našoj zemlji su mineralna đubriva. Ishranu gajenih biljaka možemo bazirati i na upotrebi organskih đubriva, međutim smanjivanjem stočnog fonda u našoj zemlji, primena životinjskih ekskremenata kao izvora hranjivih elemenata svedena je na minimum. Imajući na umu ovu činjenicu, kao jedini pouzdani izvor mineralnih materija neophodnih za normalan rast i razvoj gajenih biljaka, ostaje nam upotreba mineralnih đubriva.

Pojedini poljoprivredni proizvođači smatraju da u procesu proizvodnje pojedinih biljnih vrsta nije potrebna upotreba osnovnih NPK đubriva u jesenjem periodu (pre početka osnovne obrade) i to pre svega fosfora i kalijuma.

Pravi poljoprivredni proizvođač ne počinje ozbiljnu proizvodnju bez primene osnovnih mineralnih đubriva (NPK).

U procesu proizvodnje dešava se da proizvođači postižu visoke prinose, a u nekim slučajevima čak i bolje na parcelama na kojima nije izvršena primena NPK đubriva. To je nekada i moguće da se desi, ali samo na parcelama koje su dobro, ili ekstremno obezbeđene pre svega fosforom i kalijumom (u oba slučaja ova dva elementa se troše iz

zemljišnih rezervi). U svakom drugom slučaju tvrdnje da izostavljanjem primene NPK đubriva možemo ostvariti dobre rezultate u procesu proizvodnje su zlonamerne i neistinite, što se u procesu proizvodnje neprestano dokazuje (Tabela 1).

Aktivna materija	Povećanje prinosa u kg nakon primene 1 kg aktivne materije			
	Pšenica	Kukuruz	Suncokret	Šećerna repa
N	27,2	31,9	4,3	139,0
P ₂ O ₅	8,8	0,0	1,1	84,0
K ₂ O	0,8	1,0	0,4	15,0

Tabela 1. Prosečno povećanje prinosa u kg prilikom primene 1 kg aktivne materije (Sarić, 1993.)

Količina mineralnih hraniva koju je potrebno primeniti zavisi od plodnosti zemljišta (obezbeđenosti mineralnim materijama), plana setve (gajene biljne vrste) i visine planiranog prinosa. Na parcelama na kojima je na primer sadržaj P i K nizak ispod 8 mg/100g zemljišta, prinosi gajenih biljaka značajno se smanjuju. Takođe ukoliko je sadržaj navedenih hraniva u zemljištu iznad 40 mg/100g zemljišta, može doći do pada prinosa usled prevelike koncentracije ova dva hraniva.

Ova činjenica nas navodi na zaključak da jedino izbalansirana primena mineralnih hraniva može dati dobre rezultate u procesu proizvodnje. Osnova izbalansirane ishrane gajenih biljaka moguća je jedino na osnovu analize zemljišta. ■

PRIPREMA KOMBAJNA ZA ŽETVU SUNCOKRETA I SOJE

dr Duško Marinković i dipl. ing Stevan Dragin

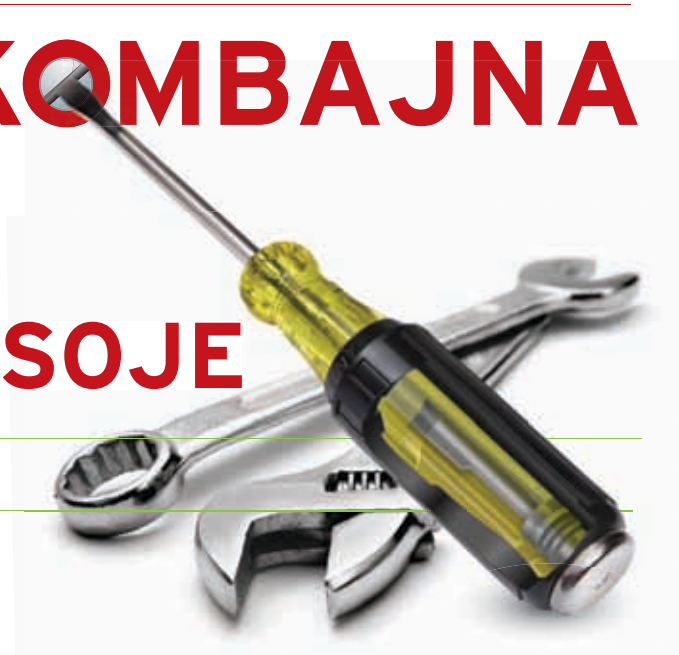
Ubiranje useva predstavlja poslednju agrotehničku meru u procesu proizvodnje svih gajenih biljnih vrsta. Od uspeha iste zavisi koliko će se potencijanog prinosa odneti sa parcele, ali i koliko ćemo uspeti da naplatimo svoj rad.

Žetva svake biljne vrste ima svoje specifičnosti, a uspeh žetve suncokreta i soje zavisi prevashodno od odabira pravilnog trenutka žetve, podešenosti kombajna i adekvatnog upravljanja kombajnom.

Žetva suncokreta

Određivanje vlažnosti zrna suncokreta može se izvršiti na sledeći način: sa parcele na kojoj želimo da odredimo vlažnost suncokreta odsečemo par glava, iz kojih tupim predmetom izbijemo zrna i vlagomerom utvrdimo njihovu vlažnost.

Vlaga semena suncokreta treba da je između 14 i 15%. Tada su gubici u žetvi suncokreta najmanji.

Kako bi suncokret bio kvalitetno ovršen, a zrno ostalo čisto i neoštećeno, kombajn mora biti potpuno ispravan i pravilno podešen na sledeći način:

- Heder kombajna treba da bude podignut tako da se odsecanje glava suncokreta vrši sa što manjom količinom štapova,
- bubanj kombajna treba da bude maksimalno usporen,
- zazor između bubnja i podbubnja treba da bude maksimalno povećan.
- Takođe, vetar treba da bude usporen, tako da ne izduvava seme suncokreta preko sita. Moramo obratiti pažnju prilikom rada da ne dolazi do mrvljenja i mlevenja glava na režućem aparatu jer ćemo tako dobiti zrno suncokreta puno nečistoća što će nam smanjiti profit u procesu proizvodnje.
- Ukoliko ne dolazi do dobrog izvršavanja zrna iz glava suncokreta, treba izvršiti smanjivanje zazora između bubnja i podbubnja. Ovo se najčešće dešava kod žetve prezrelog useva (useva sa manjim sadržajem vlage od preporučene). Kod žetve ovakvih useva brzina kretanja kombajna bi trebala da bude manja.
- Kod žetve vlažnijeg useva moguće je povećati brzinu kretanja kombajna. Najoptimalnija brzina kretanja kombajna u toku žetve suncokreta je oko 5 km/h.

Žetva soje

Prilikom žetve soje gubici mogu biti i do 20% zbog čega je pravilno određivanje vremena žetve od presudnog značaja. Kao i kod suncokreta, pre početka žetve soje potrebno je odrediti vlažnost zrna.

Žetvu treba započeti kada je vlaga u zrnu soje između 14 i 15%. Kada vlažnost zrna soje padne ispod 12% gubici se uvećavaju, jer dolazi do ljuštenja i pucanja zrna.

Smanjenju gubitaka najviše doprinosi pravilno podešavanje kombajna.

Evo malo matematike: izračunajte i procenite sami da li je bilo teže pravilno posejati usev, odbraniti soju od mnogih korova ili sada na kraju, kada svakom greškom u žetvi možemo imati i smanjenja prinosa do 20% (i više) (kažu mnogi stručnjaci da je fabrički rastur novih kombajna do 1-3%, a kombajna koji su stariji više od 20 godina i koji nisu podešeni čak i do 20%!).

Evo na primer, ako imamo gubitak u žetvi od „samo“ 10% od nekog prinosa od 3,5 tone po ha, taj naš gubitak je čak 350 kg, a ako znamo da je trenutna berzanska cena starog roda soje je 53,11 dinara /kg to čini da je naš gubitak neverovatnih 18.588,50 dinara!!!

Režući aparat (kosa) kombajna mora da bude savršeno ispravan i oštar, heder horizontalan, brzina okretanja vitla mora da bude usklađena sa brzinom kretanja kombajna kako ne bi dolazilo do ispadanja zrna iz mahuna.

Broj obrtaja bubnja se podešava na 500-700 obrtaja u minuti, u zavisnosti od veličine bubnja, odnosno manji bubanj treba da ima veću brzinu okretanja, dok veći bubanj treba da ima manju brzinu.

Zazor između bubnja i podbubnja se podešava u odnosu na vlažnost zrna. Takođe, trebalo bi da se bubanj u toku dana menja. Kreće se sa manjim zazorom ujutru i kako se bliži podne tako se taj zazor između bubnja i podbubnja povećava, takođe kako dan odmiče bliže večeri, zazor između bubnja i podbubnja treba smanjivati.

Otvor i sito treba da budu podešeni prema veličini semena, a limovi ventilatora maksimalno otvoreni. Jako je važno da se soja kosi što niže da bi bile pokupljene i donje mahune koje u sebi sadrže najkvalitetnija, najkрупnija i najbolje nalivena zrna.

Na parcelama na kojima je usev soje suvlji, treba sporije voziti kombajn, a žetvu obaviti u ujutarnjim ili u večernjim časovima kada je veća relativna vlažnost vazduha. Iskustva pokazuju da ukoliko se kombajn u toku žetve ne kreće velikom brzinom, može se sa parcele pokupiti značajno više zrna (čak i do 15%).

UTICAJ PRIMENE ĐUBRIVA FABRIKE FERTIL NA KVALITET PŠENICE

dr Duško Marinković

kada je primena organskih đubriva na izuzetno niskom nivou.

Na parceli Poljoprivredne škole u Futogu, sa kojom naša kompanija ima dugogodišnju saradnju, u toku proizvodne 2013./2014. godine u procesu proizvodnje pšenice, sa primenom Fertilovih mineralnih đubriva, ostvareni su izuzetno dobri rezultati u pogledu sadržaja ukupnih proteina i glutena (Tabela 1.).

Povećanje sadržaja proteina u zrnu pšenice bilo je očekivano, shodno činjenici da su korišćena mineralna đubriva koja u sebi sadrže sumpor kao hranjivi element.

Ostvarivanje visokih prinosa u procesu proizvodnje uz minimalna ulaganja cilj je svakog proizvođača. Postizanje visokih i stabilnih prinosa nije moguće bez primene adekvatnih količina mineralnih đubriva.

Učešće mineralnih đubriva u povećanju prinosa gajenih biljaka kreće se između 50-60% ali samo ukoliko se đubriva primenjuju u količinama koje su neophodne gajenim biljkama.

Primena adekvatnih količina mineralnih materija, preduslov je ne samo za postizanje adekvatnih prinosa, nego i za povećanje kvaliteta krajnjih proizvoda.

Sve manja upotreba organskih đubriva uz istovremenu intenzivnu proizvodnju, dovodi do iscrpljivanja ne samo fosfora i kalijuma, nego i drugih hranljivih materija. Dugogodišnja primena visoko koncentrovanih đubriva koja u sebi sadrže N,P i/ili K uz istovremeni izostanak unosa organske materije, postepeno osiromašuje naša zemljišta ostalim makro, mikro i korisnim hranljivim materijama neophodnim za normalan rast i razvoj gajenih biljaka. Primenom mineralnih đubriva fabrike Fertil poljoprivredni proizvođači, pored unosa deklariranih aktivnih materija, obogaćuju svoja zemljišta i drugim hranljivim elementima. Unos ovih „drugih“ hranljivih materija, od velike je važnosti za uspeh poljoprivredne proizvodnje, posebno u uslovima

Ispitivani parametri kvaliteta	Sadržaj ukupnih proteina	Sadržaj glutena
Prosek sa parcele Polj. škole, Futog	14,2	32,11
Prosek na području Vojvodine	12,6	27,82

Tabela1. Rezultati kvaliteta pšenice u proizvodnoj 2013/2014.god.

U procesu ocenjivanja kvaliteta zrna pšenice, pored sadržaja ukupnih proteina vrlo je bitan i sadržaj glutena (od presudne važnosti za dobijanje testa dobrih pekarskih karakteristika). Na parceli Poljoprivredne škole u Futogu u odnosu na prosek proizvodne 2013./2014.godine, ostvaren je veći sadržaj glutena u samom zrnu pšenice za 4,29.

U pekarskoj industriji dodavanjem različitih aditiva može se poboljšati kvalitet testa, međutim prevelika upotreba dodataka hrani (poboljšivača ukusa, boja, aroma, aditiva) neminovno nameće pitanje da li su nam oni neophodni i u pekarskoj industriji, ako znamo da na potpuno prirodan način adekvatnom ishranom gajenih biljaka možemo postići dobar kvalitet proizvoda.

Sumpor pored navedenih uticaja na povećanje parametara sadržaja proteina i glutena, doprinosi i povećanju prirodne otpornosti gajenih biljaka prema bolestima. Na navedenoj parceli primenjena su dva tretmana za zaštitu protiv bolesti (01.04.2014 i 08.05.2014.) pri čemu je pšenica sačuvana od ozbiljnijih oštećenja izazvanih patogenima, pre svega rđe.

Stručna služba kompanije Victoria Logistic svim poljoprivrednim proizvođačima preporučuje primenu mineralnih đubriva iz proizvodnog programa fabrike Fertil iz Bačke Palanke, koja u sebi sadrže sumpor kao hranjivi element, posebno na parcelama na kojima se gaje biljne vrste koje ga intenzivno usvajaju (kupusnjače, leguminoze, pšenica, lukovi...). ■

POJAVA CRVENILA NA KUKURUZU

Obilaskom terena u atarima sela Bačko Gradište, Črug, Žabalj, dela Temerina, Novog Bečeja, Bečeja i Srbobrana uočeni su simptomi crvenila na kukuruzu. Prouzrokovac oboljenja je Stolbur fitoplazma, čiji je prenosilac cikada Reptalus panzeri. Prošle godine je na navedenim terenima, kao i u Banatu takođe bilo ovih simptoma, ali su tada uočeni ranije zbog drugačijih vremenskih prilika.

Ove godine je mali broj proizvođača, u vreme kada su mogli reagovati (poslednji momenat ulaska zemaljskom mehani-

zacijom krajem juna ili početkom jula avio tretmanima) tretiralo kukuruz.

Fitoplazme spadaju u grupu malih bakterija koje parazitiraju na biljkama i mogu da izazovu veliki broj oboljenja, napadaju sprovodne sudove, a prenose se cikadama. Do infekcije kukuruza dolazi u junu, kada je insekt sposoban da prenese patogena na zdravu biljku.

Simptomi ovog oboljenja uočavaju se početkom ili polovinom avgusta kada je kukuruz u fazi mlečne zrelosti. Sve faze razvoja kukuruza do tada se normalno odvijaju i iz tog razloga simptomi mogu ostati u potpunosti neprimećeni od strane proizvođača.

Prvi znaci ovog oboljenja se uglavnom javljaju na uvratinama i rubovima parcela, a u slučaju jačeg napada šire se i ka unutrašnjosti njive. Crvenilo na kukuruzu se prepoznaje po karakterističnoj crvenoljubičastoj liniji na listu i to duž glavnog nerva. Kasnije se ono širi po čitavom listu i stabljici kao i po ostalim nadzemnim delovima biljke. U periodu od samo 2 nedelje čitava biljka može da pocrveni i na kraju propada. Na zaraženim klipovima dolazi do deformacija i poremećaja u sazrevanju: zrna su sitna, nenalivena, smežurana, a vrlo često se ni ne formiraju.

Kolike će štete biti, zavisi od vremenskih uslova u narednom periodu, od kondicije same biljke kukuruza, vremena kada je izvršena zaraza, osetljivosti hibrida i dr. Sa sigurnošću možemo očekivati da će crvenila biti i naredne godine (naročito u regionima gde se već javlja u proteklih 10-tak godina) i da se na vreme pripremimo i tako smanjimo štete koje može naneti. ■

KUKURUZNI PLAMENAC

dr Duško Marinković i dipl. ing Gojko Stolić

Kao što smo rekli i u prošlom broju biltena, kukuruzni plamenac poslednjih nekoliko proizvodnih sezona zadaje ozbiljne probleme u procesu proizvodnje kukuruza. Direktna šteta izazvana prisustvom ovog insekta može biti vrlo značajna, zapravo, on može umanjiti prinos od 3 do 6% (prema raznim autorima). Mnogo su veće one indirektno štete koje nastaju bušenjem kanala kroz klip kukuruza čime se otvara put za veću pojavu mikroorganizama.

Podsećamo na 2012. godinu, kada je kukuruzni plamenac bio glavni krivac za masovnu pojavu aflatoksina u zrnu kukuruza, kada je procenjeno da su zbog zabrane izvoza ove žitarice samo na području Vojvodine, proizvođači izgubili oko milijardu eura. Prva generacija se u našim uslovima uglavnom pojavljuje u junu, a druga krajem jula, početkom avgusta meseca. Ovaj leptir je najaktivniji noću pa se njegova aktivnost često može prevideti. Ipak, jaja koja ovaj insekt polaže sa donje strane lista, srećom, vidljiva su golim okom.

Nakon uočavanja jaja (10% na usevima semenskog, i na kukuruzu šećerca) treba započeti sa primenom piretroida koji su čak i u malim dozama veoma efikasni. Primena

insekticida u vreme pojave kukuruznog plamenca (posebno druge generacije) je otežana zbog visine biljaka tako da su potrebne visoko klirensne prskalice (kojih je malo kod nas) ili angažovanje aviona, što sve dodatno komplikuje primenu zaštitnih sredstava.

Primena insekticida posebno je važna u toku napada druge generacije. Druga generacija se kroz pazuh lista uvlači u stabljiku, kroz koju se zatim larve premeštaju ka dršci klipa i na kraju u sam klip kukuruza. Na napadnutom klipu uočljiva su oštećenja zrna i spoljnih ovojnih listova klipa. Kroz kanale nastale aktivnošću ovog insekta, saprofitni mikroorganizmi tipa *Fusarium* sp., *Penicilium* sp. i dr., delimično ili potpuno smanjuju kvalitet samog zrna kukuruza. Biljke kukuruza koje su napadnute plamencom gube mehaničku čvrstoću i lako se lome čak i pri slabijem vetru. Ovaj insekt prezimljava u stadijumu odrasle gusenice u stablu i oklasku kukuruza ili u delovima zaorane stabljike.

U ovoj proizvodnoj sezoni najintenzivniji napad kukuruznog plamenca zabeležen je na područjima Braničevskog okruga, Šida, Kuzmina i Erdevika. Prisutnost ovog insekta zabeležena je na svim ostalim područjima naše zemlje u nešto manjem obimu.

Preporuka naše stručne službe je da se u narednoj proizvodnoj sezoni na parcelama koje su bile jače napadnute ovom štetočinom, kukuruz ne gaji (setva u mono kulturi se svakako ne preporučuje ne samo zbog plamenca nego i zbog kukuruzne zlatice).

Zbog činjenice da gusenice prezimljavaju u kukuruzovini, obavezno je duboko zaoravanje žetvenih ostataka na parcelama na kojima je napad ove štetočine bio intenzivan.

U narednoj proizvodnoj godini mora se reagovati po preporuci prognozno-izveštajne službe i što je to moguće efikasnije suzbiti prvu generaciju kukuruznog plamenca. ■

Mere zaštite od kukuruznog plamenca

ZAORAVANJE ŽETVENIH OSTATAKA - DA ILI NE (ZA I PROTIV)

Stručna podrška: dr h.c. prof. dr **Branko Marinković**, Poljoprivredni Fakultet Novi Sad

Pokorica na prolećnim usevima

Prinos biljaka koje čovek gaji, zavisi od same biljke, klime, zemljišta i umešnosti proizvođača da zahteve biljaka usaglasi sa proizvodnim činiocima. Ukoliko su proizvođači uspešniji, prinosi su veći i stabilniji.

Zemljište kao proizvodni resurs, u biljnoj proizvodnji, predstavlja neprocenjivo blago svakog naroda. Zato njegov proizvodni potencijal treba čuvati.

Neracionalnom primenom mineralnih đubriva, proizvodna svojstva zemljišta mogu biti značajno umanjena. Spaljivanje i/ili odnošenje žetvenih ostataka za proizvodnju energije, nepovoljno utiče na sadržaj organske materije (humusa) u zemljištu i na njegove proizvodne karakteristike.

Koliko je procenata humusa bilo u našim njivama pre 50 godina, a koliko je sada? Primera radi, sadržaj humusa veći od 3% je samo na 35% površina u Sremu (izuzimajući opštinu Stara Pazova), takođe i u opštinama Beočin, Bač, Apatin, Bela Crkva i Vršac. Između 36 i 50% površina sa više od 3% humusa su zemljišta u opštinama: Titel, Odžaci, Čoka, Novi Kneževac i Kovin.

Do 70% površina sa više od 3% humusa su njive u opštinama Stara Pazova, Bačka Palanka, Bački Petrovac, Sombor, Subotica, Sečanj i Alibunar. Kod ostalih opština sadržaj humusa je veći od 3% na više od 70% njiva. Sa više od 90% njiva gde je sadržaj humusa veći od 3% su opštine: Bečej, Vrbas, Bačka Topola i Nova Crnja.

Zaoravanjem organske materije žetvenih ostataka popravljaju se fizičke osobine zemljišta. Povećava se njegov

kapacitet za vodu, mikrobiološka aktivnost je takođe veća. Sve to utiče na povećanje prinosa gajenih biljaka.

Najveći uticaj na osobine zemljišta ima humus. Sadržaj humusa u zemljištu u direktnoj je zavisnosti od unošenja organske materije. Organska materija u zemljište može se uneti na više načina i to: unošenjem organskih đubriva ili unošenjem žetvenih ostataka. U nedostatku organskih đubriva, a u prvom redu stajnjaka, neophodno je u zemljište uneti žetvene ostatke. Sve ove osobine zajedno vrlo značajno utiču na prinos, a naročito na prinos u nepovoljnim, odnosno sušnim godinama.

Eolska erozija u Sremu

Tako je prinos na parcelama gde se duže zaoravaju žetveni ostaci veći, u proseku za 5-6 % ili kod kukuruza za 0,96 t/ha. U nepovoljnim godinama ta razlika je veća i iznosi 1,46 t/ha. Zaorani žetveni ostaci nemaju velikog značaja kao izvor hranjivih elemenata. Njihov značaj je veći u pogledu dejstva na napred navedene osobine zemljišta. **Zaoravanjem žetvenih ostataka direktno se utiče na vodno-vazdušni režim zemljišta. Utiče se na bolju aeraciju, na povećan sadržaj kiseonika, a time i na razvoj korenovog sistema. Boljim vodno-vazdušnim režimom utiče se na brže procedivanje letnjih padavina u dublje slojeve te manje gubitke vlage isparavanjem.** Vegetacione padavine zadnjih 20 godina nisu manje ali su gubici isparavanjem veći zbog viših temperatura i loše strukture zemljišta.

Saglasan sam da taj povećani prinos bude obnovljivi izvor energije! Na taj način sačuvali bi zemljište, a istovremeno dobili obnovljiv izvor energije. Neki zagovornici tvrde da se 1/3 do 1/2 žetvenih ostataka može koristiti kao obnovljivi izvor energije, a da se ne ugrozi proizvodni potencijal zemljišta.

Posledice nepravilne obrade zemljišta

Prilikom zaoravanja žetvenih ostataka na siromašnim zemljištima neophodno je dodati 1 kg azota po toni žetvenih ostataka. Ova mera se primenjuje radi sprečavanja nedostatka azota ili takozvane azotne depresije. Na zemljištima koja imaju dosta azota ovu meru ne treba primenjivati da bi se na taj način sprečilo ispiranje slobodnog azota, a time i zagađivanje podzemnih voda.

Zaoravanjem kukuruzovine u zemljište vraćamo oko 50-60 kg azota po hektaru. Spaljivanjem iste, taj azot prelazi u atmosferu i postaje nepristupačan za biljke. Da bi istu tu količinu azota fabrike prevele iz atmosfere u mineralna đubriva neophodno je da utroše 44,1 litar mazuta računato na skladištu fabrike. Ovoj količini treba dodati utrošak goriva za transport i primenu mineralnih đubriva. Ako ovu količinu pomnožimo samo sa 400.000 ha koliko se verovatno spali u celoj Srbiji, dolazimo do cifre od **17.640.000 litara mazuta** plus spaljena slama pšenice i ostali žetveni ostaci.

Sve ovo nam govori da svake godine trošimo uludo veliku količinu nafte za onaj azot koji spaljivanjem, vraćamo u atmosferu.

Na kraju bih želeo da upozorim da žetvene ostatke treba zaorati uz sve muke i probleme koje to zaoravanje iziskuje. Stara mudrost kaže (slobodno tumačenje): „Zemlju smo nasledili od dedova, a pozajmili od unuka.“

Čuvajmo zemljište, za generacije koje dolaze, a hranimo biljke. Jedino to može biti pravi moto savremene poljoprivredne proizvodnje!

Da li je dovoljno upozorenje koje smo imali ovog proleća? Eolska erozija zemljišta! Vojvodina je ličila na „Saharu“. Razmislimo još jednom pre no što upalimo šibicu, to je najlakše. ■

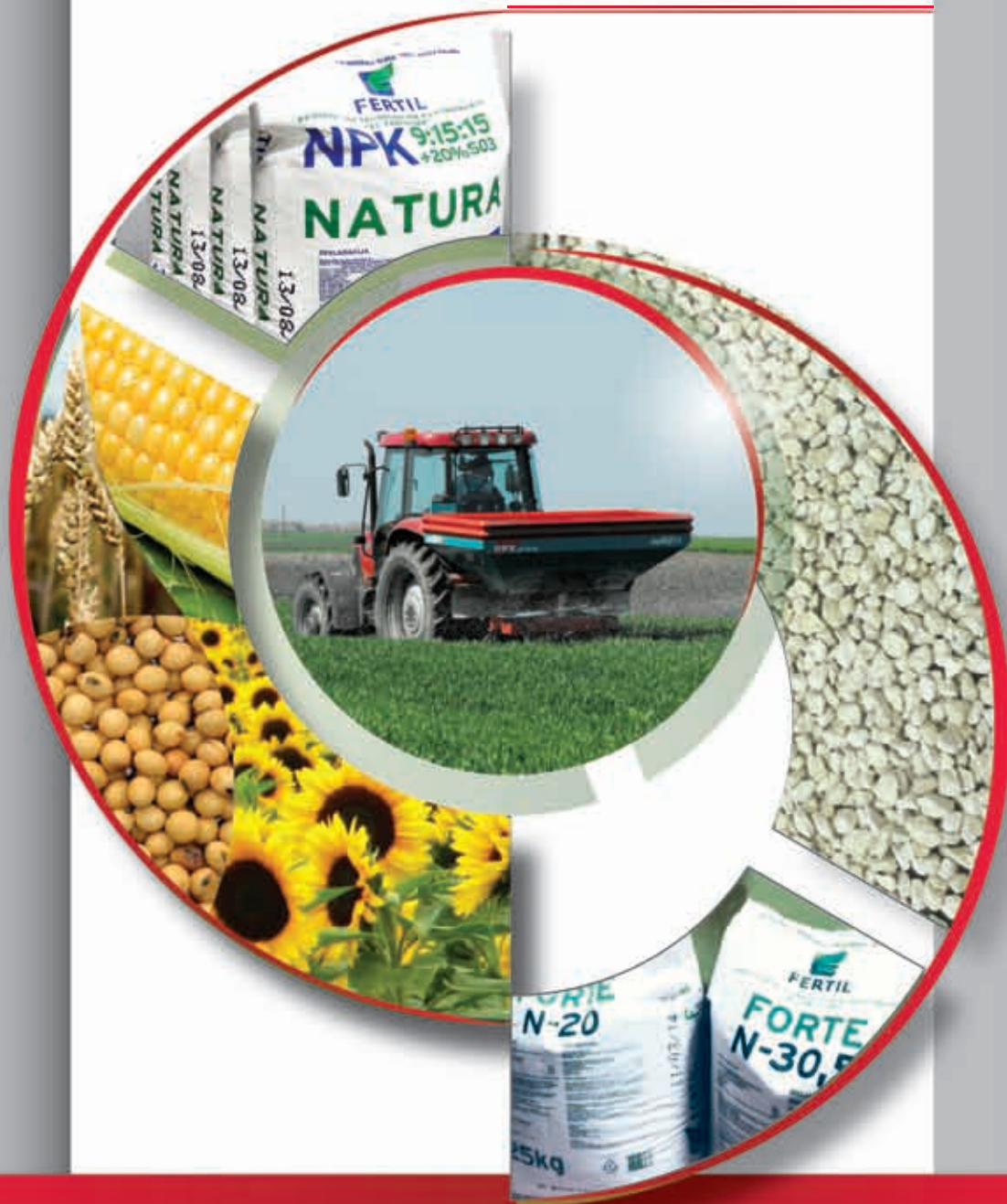
PROGNOZA VREMENA

Za period od 18. avgusta 2014. do 7. septembra 2014. godine sa verovatnoćama

Datum izrade prognoze: 8. 8. 2014.

Period	Odstupanje srednje sedmodnevne temperature, min. i max. temperature	Verovatnoća	Minimalna temperatura	Maksimalna temperatura	Odstupanje sedmodnevne sume padavina	Verovatnoća	Sedmodnevna suma padavina
	(°C)		(°C)	(°C)	(mm)		(%)
18.08.2014. do 24.08.2014.	U Jugozapadnoj Srbiji ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 15 do 19	Od 25 do 30	U Vojvodini iznad višegodišnjeg proseka	50	Od 1 mm do 10 mm u planinskim predelima Zapadne Srbije lokalno i do 15 mm
	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	70	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 5 do 12	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine početkom nedelje od 16 do 24	U većem delu Srbije u granicama višegodišnjeg proseka	40	
25.08.2014 do 31.08.2014.	U Vojvodini ispod višegodišnjeg proseka	50	Od 12 do 16	Od 23 do 29	U celoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 5 mm do 10 mm u planinskim predelima lokalno i do 15 mm
	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	60	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 5 do 12	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 12 do 22			
01.09.2014. do 07.09.2014.	Na jugu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	60	Od 11 do 15	Od 22 do 26	U Južnoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 5 mm do 15 mm u planinskim predelima lokalno i do 20 mm
	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	70	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 4 do 10	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od 12 do 20	U većem delu Srbije iznad višegodišnjeg proseka	50	

Zemlja traži pravo đubrivo

Agrotim
VICTORIA LOGISTIC

AGROTIM VICTORIA LOGISTIC
Hajduk Veljkova 11, 21112 Novi Sad
tel. +381 21 4886 543, fax +381 21 4895 490
CALL centar 0800 333 330, www.agrotim.rs